

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ตำบล
ห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
Buddhadhamma application for Increasing the Effectiveness of Local
administration officers in Huai Yab Sub-District In Ban Thi district in
Lamphun province

อัจฉรา ปัญโญใหญ่ Atchara Panyoyai

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Lamphun Buddhist College

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้จำนวน 378 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ในภาพรวมจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ในภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย
3. แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน พบว่า สัจจะคือความซื่อสัตย์ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือใน

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การทำงานชุมชนในทุกด้าน ทมะคือการฝึกฝนปรับตัวช่วยให้ผู้นำท้องถิ่นได้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ชนติคือความอดทนช่วยให้ลดความเสี่ยงที่จะเกิดความขัดแย้งและต่อต้านได้ จาคะคือความเสียสละช่วยให้เกิดการช่วยเหลือพึ่งพากันจนนำไปสู่ความสามัคคีในชุมชน

คำสำคัญ : การประยุกต์, หลักพุทธธรรม, ประสิทธิผล, ผู้นำท้องถิ่น

Abstract

This research article aims to 1) to study the level of public opinion towards the performance of local leaders in Huai Yap Sub-district, Ban Thi District, Lamphun Province; Classified by individual factors 3) To present a guideline for applying Buddhist principles to increase the effectiveness of local leaders in Huai Yap Subdistrict, Ban Thi District, Lamphun Province, Mixed Methods Research was used by quantitative research methods. There was a defined sample of 378 people. Data were collected by using a questionnaire. and qualitative research Data were collected by interviewing 10 key informants or people.

The results showed that

1. The level of people's opinions towards the effectiveness of the performance of local leaders at Ban Huai Yap Sub-district, Ban Thi District, Lamphun Province, as a whole, was at a high level ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.35).
2. The results of the comparison of public opinions on the effectiveness of local leaders in Ban Huai Yap Sub-district, Ban Thi District, Lamphun Province in the overall picture classified by sex, age, status, education level, occupation and income were not different in all aspects. Therefore, the research hypothesis was rejected.
3. Guidelines for applying Buddhist principles to increase the effectiveness of local leaders in Huai Yap Subdistrict, Ban Thi District, Lamphun Province, it was found that truthfulness is honesty that creates credibility in community work in all aspects. Thma is a practice of adaptation that helps local leaders to achieve continuous self-

improvement. Khanti is patience that helps reduce the risk of conflict and resistance.

Jaka is a sacrifice that helps to help each other and lead to unity in the community.

Keywords : application, Buddhist principles, effectiveness, local leaders

บทนำ

ผู้นำท้องถิ่นซึ่งก็คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสถาบันที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด โดยเป็นช่วยเหลือ ทางราชการในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชนในตำบลหมู่บ้านและเป็นผู้แทนประชาชน ในการติดต่อกับภาคส่วนต่างๆถึงแม้สภาพสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยจากอดีตจนถึง ปัจจุบัน ในอนาคตภารกิจบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะเพิ่มมากขึ้น กรมการปกครองเป็นกร กำกับดูแลกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ได้ช่วยเสริมศักยภาพให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านด้วยการขยายเวลาการทำงานไ ถึง 60 ปี (ธนากิต เรียบเรียง, 2541) บทบาทและอำนาจหน้าที่ทั้งในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติที่เป็ จจริง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของไทย ควรมีการปรับตัว เช่นไร ลักษณะใด ในท่ามกลางการปรับเปลี่ยนและกา ปฏิรูปทางการเมืองการบริหารที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการ ปรับเปลี่ยนศักยภาพ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีความเหมาะสมมีประสิทธิภาพต่อไป อุปสรรคสำคัญ ที่ทำให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านการประสานงานที่ยังมีบางอย่างยังคง ไม่เข้าใจกัน และการเชื่อมโยงการทำงานที่ยังคงต้องพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติงาน (ชมร กำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยยาบ, 2564)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน” โดยการศึกษา ความคิดเห็นในเรื่องประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นที่ตามมุมมองของประชาชน เพื่อให้ผู้นำ ท้องถิ่นได้เกิดการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน รวมไปถึงการนำหลักฆราวาสธรรมเข้ามาเป็นหลักใน การสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในผู้นำท้องถิ่น อันจะทำให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ที่มากขึ้นไปด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยประกอบไปด้วย

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้คือ ประชาชนในตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ทั้งหมดจำนวน 378 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error 0.05)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการศาสนา กลุ่มเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง กลุ่มตัวแทนประชาชน กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มนักวิชาการ รวมทั้งหมดจำนวน 10 รูปหรือคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ และรายได้ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน จำนวน 8 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการรายงานต่อทางราชการ ด้านการจัดทำทะเบียน ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ด้านการฝึกอบรมราษฎร ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพแก่

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

ราษฎรด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้ 1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

1.1) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอเพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่านโดยได้ค่า IOC (Item – Objective Congruence Index : IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0 หมายความว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

1.2) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) แก่ประชาชนทั่วไปในตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาคห์ (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.935

1.3) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้างซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยมีขั้นตอนดังนี้ 2.1) ออกแบบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ 2.2) นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 2.3) นำเครื่องมือไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ของผู้นำท้องถิ่นบ้านตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัด ลำพูน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	4.43	0.28	มาก
2. ด้านการรายงานต่อทางราชการ	4.25	0.68	มาก
3. ด้านการจัดทำทะเบียน	4.18	0.70	มาก
4. ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร	4.17	0.67	มาก
5. ด้านการฝึกอบรมราษฎร	4.10	0.73	มาก
6. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎร	4.03	0.65	มาก
7. ด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย	4.29	0.47	มาก
8. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย	4.44	0.29	มาก
9. ด้านสัจจะ (ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง)	4.40	0.30	มาก
10. ด้านทมะ (การฝึกฝน ฝึกนิสัย ปรับตัว)	4.17	0.68	มาก
11. ด้านขันติ (ความอดทน อดกลั้น)	4.50	0.33	มากที่สุด
12. ด้านจาคะ (ความเสียสละ)	4.43	0.34	มาก
ภาพรวม	4.28	0.35	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ในภาพรวมจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ในภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษายอมรับ	
						ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
1.	เพศ	ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน	0.723	-	0.470	-	✓
2.	อายุ	ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน	-	0.938	0.422	-	✓
3.	ระดับการศึกษา	ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน	-	1.704	0.166	-	✓
4.	อาชีพ	ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน	-	0.530	0.714	-	✓
5.	รายได้	ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน	-	0.214	0.887	-	✓

3. แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญคือ

แนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน พบว่า ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยคือมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการดูแลความเรียบร้อยในชุมชนสามารถมองคนและสถานการณ์ออกใช้ให้เกิดประโยชน์โดยยึดพื้นฐานความร่วมมือทุกระดับที่เป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความสามัคคี ด้านการรายงานต่อทางราชการคือการให้ความสำคัญในการเก็บข้อมูลที่มีความชัดเจนถูกต้องและจัดลำดับความสำคัญได้อย่างเหมาะสม ด้านการจัดทำทะเบียนคือมีการหมั่นสำรวจข้อมูลชุมชนที่ครอบคลุมครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และการเปิดโอกาสให้ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎรคือการทำความเข้าใจก่อนประชาสัมพันธ์ในชุมชนรวมถึงการสื่อสารต้องมีความชัดเจนทั่วถึงครอบคลุมทั้งพื้นที่และมีผู้ที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่ประชาชนไม่เข้าใจหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม การฝึกอบรมราษฎรคือการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์เพื่อวางแผนพัฒนาความรู้ทักษะที่จำเป็นให้แก่ประชาชนและการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้กับประชาชน ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎรคือการหนุนเสริมอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาในชุมชน

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

ให้เกิดคุณค่าเพื่อการเพิ่มรายได้และการพัฒนาความรู้ทางอาชีพเพื่อให้เกิดการต่อยอดของสินค้าและบริวารที่มีความหลากหลายมากขึ้น ด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยคือมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการจัดการชุมชนและการสร้างข้อตกลงร่วมเพื่อให้เกิดเป็นค่านิยมร่วมในชุมชนในการยึดถือปฏิบัติ ตาม ด้านการบังคับใช้กฎหมายคือการให้คำปรึกษาข้อกฎหมายที่จำเป็นแก่ประชาชนและมีการยึดถือการใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยการนำหลักธรรมาธรรมมาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ พบว่า สัจจะความซื่อสัตย์คือการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการทำงานชุมชนในทุกด้านและการยึดถือคุณธรรมในการปฏิบัติงานโดยสามารถชี้แจงการทำงานได้อย่างชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมในชุมชนทุกระดับ ทมะการฝึกฝนปรับตัวคือการพัฒนาตนเองทักษะความรู้และจิตใจที่ช่วยให้ผู้นำท้องที่ที่เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ขันติความอดทนคือการทนต่อสิ่งยั่วยุช่วยให้ลดความเสี่ยงที่จะเกิดความขัดแย้งและการต่อต้านได้ จาคะความเสียสละคือการยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักเพื่อช่วยให้เกิดการช่วยเหลือพึ่งพากันจนนำไปสู่ความสามัคคีในชุมชน

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน” จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามและข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทำให้ได้พบความรู้ที่สำคัญดังนี้

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566



จากแผนภาพดังกล่าวสามารถสรุปให้เห็นถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์หลักประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นตำบลห้วยยาบร่วมกับการใช้หลักพร้าวธรรมในการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ซึ่งทำให้เห็นถึงหัวใจหลักที่สนับสนุนให้เกิดการเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่สามารถอธิบายได้ดังนี้

ความรู้ คือ การมีความรู้เป็นพื้นฐานของการเข้าใจร่วมกัน ซึ่งการจะทำให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างเกิดประสิทธิผลมากที่สุดหนีไม่พ้นเรื่องความรู้ ทั้งตัวผู้นำท้องถิ่นที่จะต้องมีความรู้ความสามารถเพราะจะต้องมีความชัดเจนในการเป็นผู้นำคิด นำปฏิบัติและสร้างประโยชน์ให้ส่วนรวมไปถึงประชาชนเองก็ต้องรับรู้ถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นเป็นการช่วยสนับสนุนให้เกิดเป็นความร่วมมือที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของชุมชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการนำหลักทมะคือการฝึกฝนปรับตัวมาใช้ในการพัฒนาตนเองและชุมชน และหลักขันติที่จะต้องอดทนมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำอย่างเต็มที่

การมีส่วนร่วม คือ ส่วนสำคัญที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ความเข้าใจก็คือการมีส่วนร่วมจากทุกระดับ ทั้งประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการนึกถึงส่วนรวมนำไปสู่การทำงานร่วมกันที่เป็นจุดเริ่มของการเกิดความสามัคคี อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงานในการรับรู้ร่วมกันในทุกขั้นตอน ซึ่งหลักฆราวาสธรรมมีส่วนสำคัญอย่างมากในการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมคือ สัจจะความซื่อสัตย์ที่จะช่วยให้เกิดความรับผิดชอบตรงไปตรงมา ทมะการฝึกฝนปรับตัวที่ช่วยในการปรับปรุงข้อเสียพัฒนาข้อดีในการอยู่ร่วมกัน ขันติความอดทนที่จะช่วยลดความขัดแย้งและลดผลจากความท้อแท้ต่ออุปสรรคต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ จาคะความเสียสละช่วยให้เกิดการมุ่งเป้าหมายร่วมกันไปที่การสร้างประโยชน์ให้ส่วนรวม

กฎหมาย คือ กรอบในการยึดถือและปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้เกิดข้อตกลงร่วมที่จะส่งผลต่อการดูแลและควบคุมความเรียบร้อยในชุมชน เป็นข้อกำหนดที่มีความชัดเจนในการทำให้เกิดความร่วมมือและยึดมั่นในการปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีเกิดประโยชน์กับส่วนรวม ซึ่งหลัก ทมะจะช่วยในการข่มใจไม่ให้ทำผิดจากกรอบกำหนดที่ยึดถือร่วมกัน และขันติช่วยให้สามารถอดทนต่อสิ่งยั่วเย้าที่อาจทำให้เกิดการทำผิด

คุณธรรม คือ นอกเหนือจากกฎหมายที่เป็นกรอบกำหนดการปฏิบัติในเชิงของข้อบังคับแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือคุณธรรมเป็นตัวช่วยในการยึดถือปฏิบัติไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งคุณธรรมนี้เองส่งผลต่อคุณภาพของจิตใจโดยตรงถ้าไม่มีคุณธรรมในจิตใจแล้ว ย่อมไม่ต้องพูดถึงพฤติกรรมเลย โดยการนำหลักฆราวาสธรรมทั้ง 4 ข้อมีส่วนช่วยอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทั้งจิตใจและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ ทั้งนี้คุณธรรมที่ยึดถือไม่ได้เจาะจงเพียงแค่หลักฆราวาสธรรมเพียงเท่านั้น แต่ยังสามารถนำหลักธรรมอื่น มาใช้ได้ตามความเหมาะสม

อภิปรายผล

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่บ้านตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสอดคล้องกับ **พระฐิติรัฐ ฐิตเปโม (รินสาร)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอบางซ่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหาร

กิจกรรมคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา : กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในเขตปกครองอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 ตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (พระจิตติธวัช ฐิตเปโม (รินสาร), 2556)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นที่บ้านตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ในภาพรวมจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ในภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับ พระจิตติธวัช ฐิตเปโม (รินสาร) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ : กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในเขตปกครอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 5 ตำบล เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า พระภิกษุที่มี อายุ พรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม และ วุฒิการศึกษาทางบาลี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ : กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในเขตปกครอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 ตำบล โดยภาพรวมและรายด้านไม่ได้แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย (พระจิตติธวัช ฐิตเปโม (รินสาร), 2556)

3. แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยการนำหลักฆราวาสธรรมมาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วย สัจจะคือความซื่อสัตย์ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการทำงาน ชุมชนในทุกด้าน ทมะคือการฝึกฝนปรับตัวช่วยให้ผู้นำท้องถิ่นได้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ขันติคือความอดทนช่วยให้ลดความเสี่ยงที่จะเกิดความขัดแย้งและต่อต้านได้ จาคะคือความเสียสละช่วยให้เกิดการช่วยเหลือพึ่งพากันจนนำไปสู่ความสามัคคีในชุมชน สอดคล้องกับ สมหมาย รัตตัญญู ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างในกรมชลประทานตามหลักฆราวาสธรรม 4” ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามหลักฆราวาสธรรม 4 ด้านสัจจะ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ต่อกัน ความจริงใจ พูดจริงทำจริง ความเชื่อถือและการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านทมะได้แก่ การรู้จักข่มใจตนเอง การยอมรับความคิดเห็น และให้ความสำคัญผู้อื่นความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติม การรับฟังคำตำหนิและพร้อมที่จะแก้ไข และการหมั่นแสวงหาความรู้อยู่เป็นนิจ ด้านขันติ ได้แก่ ความอดทนการดำเนินดีเตียร ความ

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

ขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา การยอมรับการเปลี่ยนแปลง และการปฏิบัติงานอย่างภาคภูมิใจ และเหมาะสม และด้านจาละ ได้แก่ การเสียสละมุ่งมั่นทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร รักการทำงานเป็นทีมการเสียสละเวลาพักผ่อนทำงานให้สำเร็จ การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทำงานให้ทันเวลา และความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (สมหมาย รัตตัญญู, 2552)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของฝ่ายปกครองให้กับทั้งผู้นำท้องที่และประชาชนได้รับรู้และเข้าใจร่วมกัน

1.2 ควรมีการอบรมและส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกสาธารณะในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.3 ควรมีการส่งเสริมให้นำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อฝึกฝนจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือ

1.4 ควรมีการสนับสนุนให้ผู้นำท้องที่ได้มีกระบวนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมเพื่อนำไปพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการสื่อสารให้กับผู้นำท้องที่

2.2 ควรมีการให้ความรู้ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลชุมชนให้กับผู้นำท้องที่และประชาชนได้รับรู้ร่วมกัน

2.3 ควรมีการรณรงค์ให้เห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนเพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในชุมชน

2.4 ควรมีการชี้แจงแนวนโยบายในการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ให้ประชาชนได้รับรู้เป็นระยะ

2.5 ควรมีการจัดอบรมกระบวนการทำงานเป็นทีมให้กับผู้นำท้องที่และประชาชนเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
- 3.2 ควรมีการศึกษากระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
- 3.3 ควรมีการศึกษาการประยุกต์หลักธรรมอื่นที่ช่วยเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

References

- พระจิตติธัมม ฐิตเปโม (รินสาร). (2556). “ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมหมาย รัตตัญญู. (2552). “ศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างในกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล 4”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธนาภิต เรียบเรียง. (2541). *วันสำคัญไทย หนังสือวันสำคัญของไทย*. กรุงเทพมหานคร : ปิรามิด.
- ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยยาบ, (2564). *สรุปการประชุมประจำเดือนพฤษภาคม 2564*. ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน,
- พระจิตติธัมม ฐิตเปโม (รินสาร), (2556). “ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- สมหมาย รัตตัญญู, (2552). “ศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างในกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล 4”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.